

**A GVI 2019. januári negyedéves
konjunktúrafelvételének eredményei**

Budapest, 2019. február

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI

Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Budapest

A kézirat lezárva: 2019. február 14.

Cím: MKIK GVI
1054 Budapest, Szabadság tér 7.
Tel: 235-05-84
e-mail: gvi@gvi.hu
Internet: <http://www.gvi.hu>

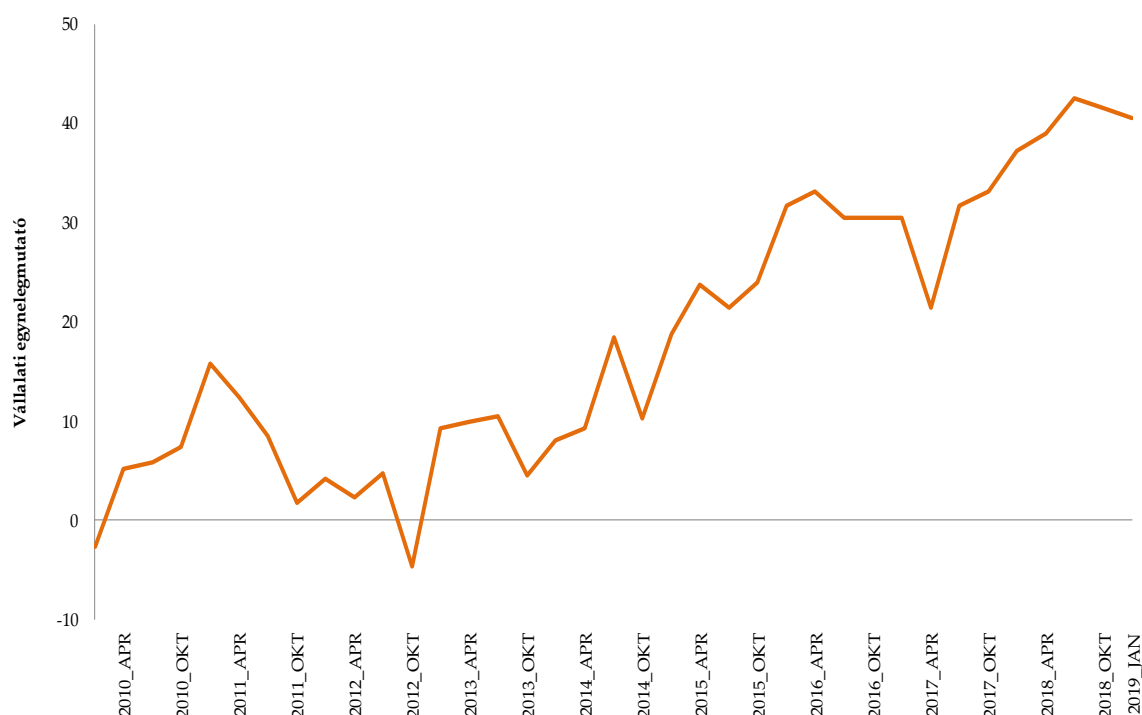
1. Konjunktúra és Bizonytalansági mutató

Az MKIK GVI negyedéves vállalati konjunktúrafelmérésében 400 cégvezető véleményét kérdezzük a cégük üzleti helyzetéről és kilátásairól. A teljes mintára vonatkozóan – amely 300 kis- és középvállalkozást (20–249 fő között) és 100 nagyvállalkozást (250 fő felett) tartalmaz – a Negyedéves Konjunktúramutatót és a Negyedéves Bizonytalansági Mutatót közöljük. A megkérdezett kis- és középvállalkozások esetében pedig a KKV Körkép Konjunktúramutatót és a KKV Körkép Bizonytalansági Mutatót számítjuk ki.¹

A 2019. januári adatfelvétel eredményei szerint Magyarországon az üzleti bizalom szintje enyhén visszaesett a 2018. júliusi és októberi csúcsértékhez képest: a Negyedéves Konjunktúramutató 42-ről 41 pontra csökkent. Ez a negyedéves konjunktúrakutatás kezdete, 2010 óta az eddigi második legmagasabb érték (lásd 1.1. ábra).

Ha csak a kis- és középvállalkozások körében vizsgáljuk az üzleti bizalom szintjét, akkor megállapítható, hogy az októberi csúcsot követően a KKV Körkép Konjunktúramutató júliusi szintjére esett vissza: az októberi 41 pontról januárban 34 pontra csökkent (lásd 1.2. ábra).

1.1. A Negyedéves Konjunktúramutató alakulása, 2010. 01–2019. 01.

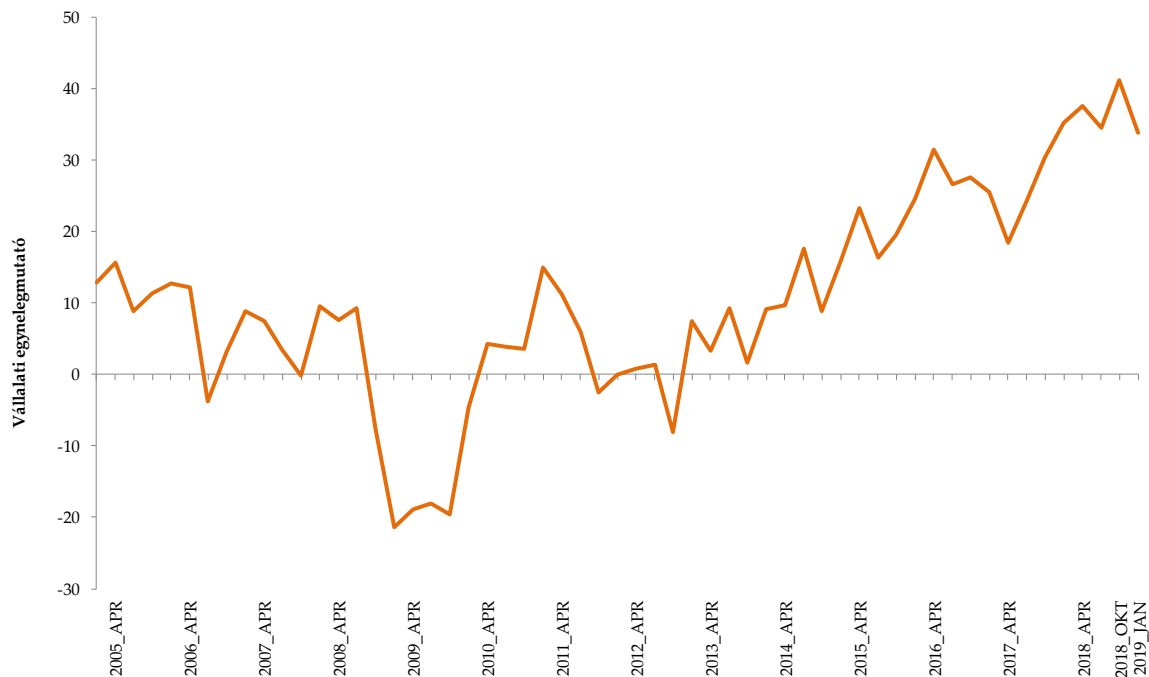

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható érték százaskálára vetített aggregált egynelegmutató (számításának módszerét a Függelék tartalmazza). Az egynelegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató –100 és +100 közötti értékeket vehet fel. –100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

¹ A KKV Körkép Konjunktúramutató és a Negyedéves Konjunktúramutató, illetve a KKV Körkép Bizonytalansági Mutató és a Negyedéves Bizonytalansági Mutató eltérő képlet alapján kerül kiszámításra (a számítások menetét a Függelékben közöljük).

1.2. A KKV Körkép Konjunktúramutató alakulása, 2005. 01–2019. 01.

	2018 ápr.	2018 júl.	2018 okt.	2019 jan.
Negyedéves Konjunktúramutató	39	42	42	41
KKV Körkép Konjunktúramutató	38	34	41	34

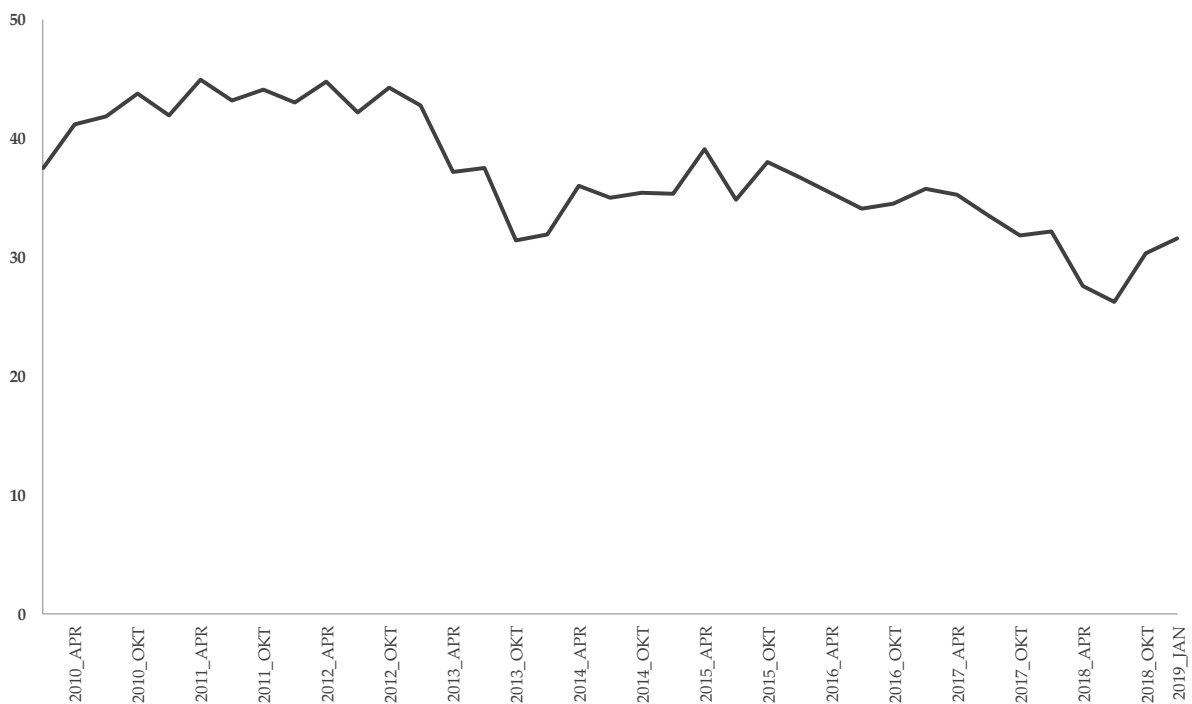
Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható érték százaskálára vetített aggregált egyenlegmutató (számításának módszerét a Függelék tartalmazza). Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató –100 és +100 közötti értékeket vehet fel. –100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A Negyedéves Bizonytalansági Mutató értéke 32 pontos szinten áll, amely 2 ponttal magasabb az előző negyedévben tapasztalt értékhez képest. Ez arra utal, hogy a hazai vállalkozások helyzetértékelése kevésbé egyöntetűvé vált az októberi felméréshez képest (lásd 1.3. ábra).

A KKV Körkép Bizonytalansági Mutató értéke 3 ponttal csökkent a 2018. októberi adathoz képest, jelenleg 33 ponton áll, ami azt jelenti, hogy a kis- és középvállalkozások véleménye viszont egyöntetűbbé vált az előző negyedévhez viszonyítva (lásd 1.4. ábra).

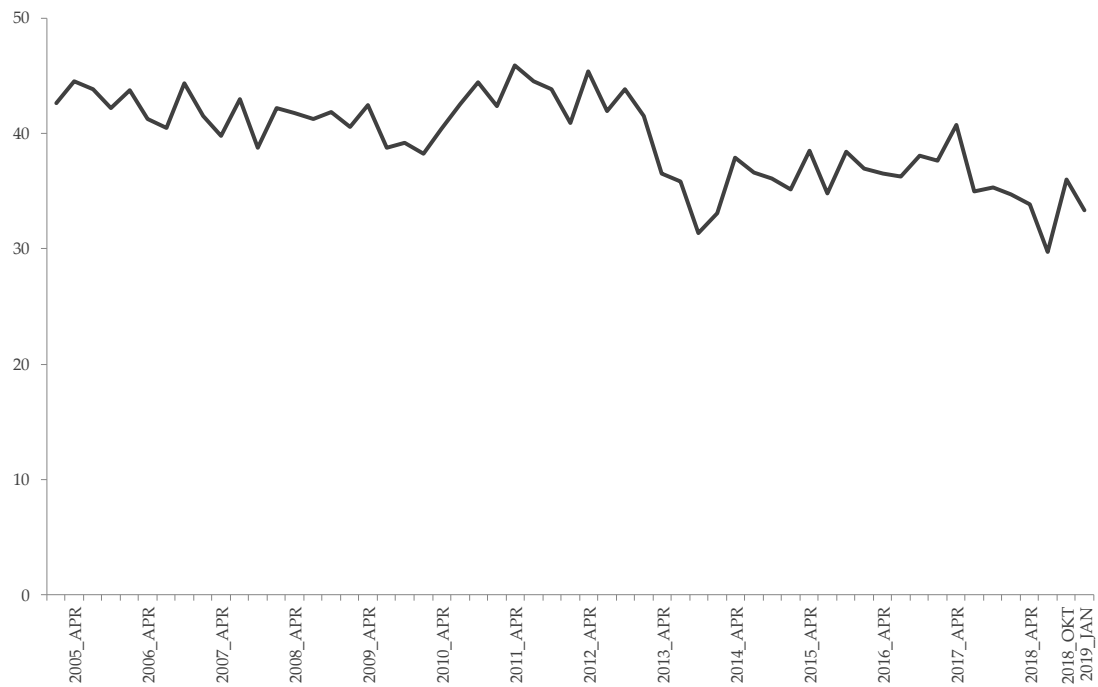
1.3. A Negyedéves Bizonytalansági Mutató alakulása, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható érték a Negyedéves Konjunktúramutató szórása (számításának módszerét a Függelék tartalmazza).

1.4. A KKV Körkép Bizonytalansági Mutató alakulása, 2005. 01–2019. 01.

	2018 ápr.	2018 júl.	2018 okt.	2019 jan.
Negyedéves Bizonytalansági Mutató	28	26	30	32
KKV Körkép Bizonytalansági Mutató	34	30	36	33

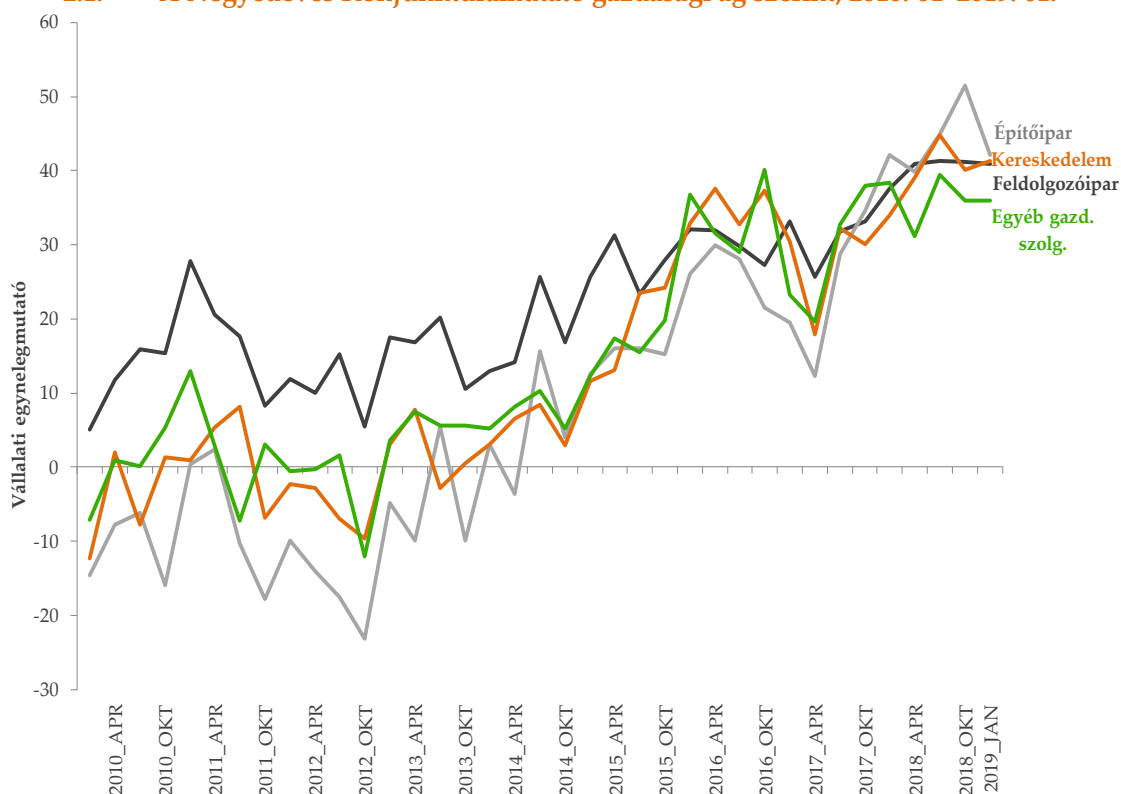
Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható érték a KKV Körkép Konjunktúramutató szórása (számításának módszerét a Függelék tartalmazza).

2. A Negyedéves Konjunktúramutató vállalati jellemzők szerint

A Negyedéves Konjunktúramutató értéke az építőipari vállalkozások esetében a legmagasabb (+42 pont), a kereskedelmi, illetve a feldolgozóipari cégek körében egyaránt +41 pont, míg az egyéb gazdasági szolgáltatásokat nyújtó cégek esetében (+36 ponttal) a legalacsonyabb. Az előző negyedévhez képest az építőipari cégek esetében 9 pontos csökkenés tapasztalható, míg a többi ágazatban októberhez viszonyítva nem történt változás.

2.1. A Negyedéves Konjunktúramutató gazdasági ág szerint, 2010. 01–2019. 01.

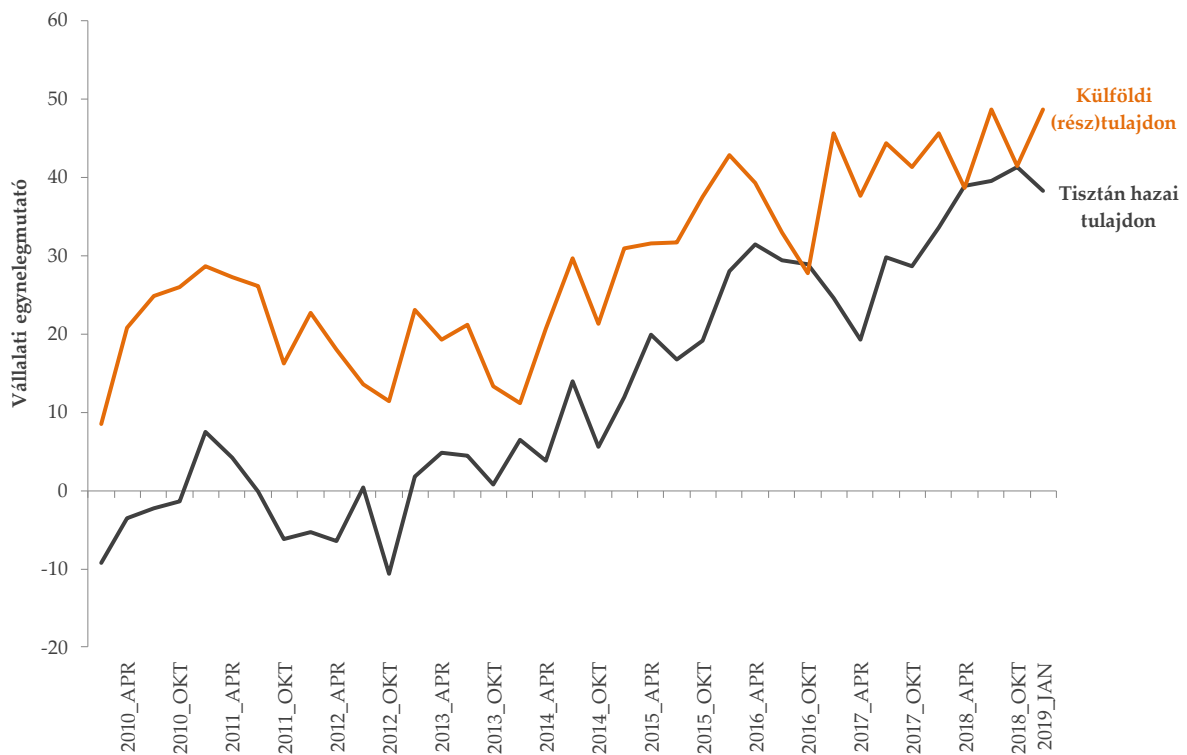

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A cégeket tulajdonszerkezet szerint vizsgálva látható, hogy a tisztán hazai tulajdonban lévő vállalatok körében +38 pont, a külföldi (rész)tulajdonú vállalkozások esetében pedig +49 pont a Negyedéves Konjunktúramutató értéke. Miközben a tisztán hazai tulajdonban lévő vállalkozások esetén az előző negyedévhez képest 3 ponttal csökkent a mutató értéke, a külföldi (rész)tulajdonú cégek körében 7 ponttal emelkedett.

2.2. A Negyedéves Konjunktúramutató tulajdonszerkezet szerint, 2010. 01–2019. 01.

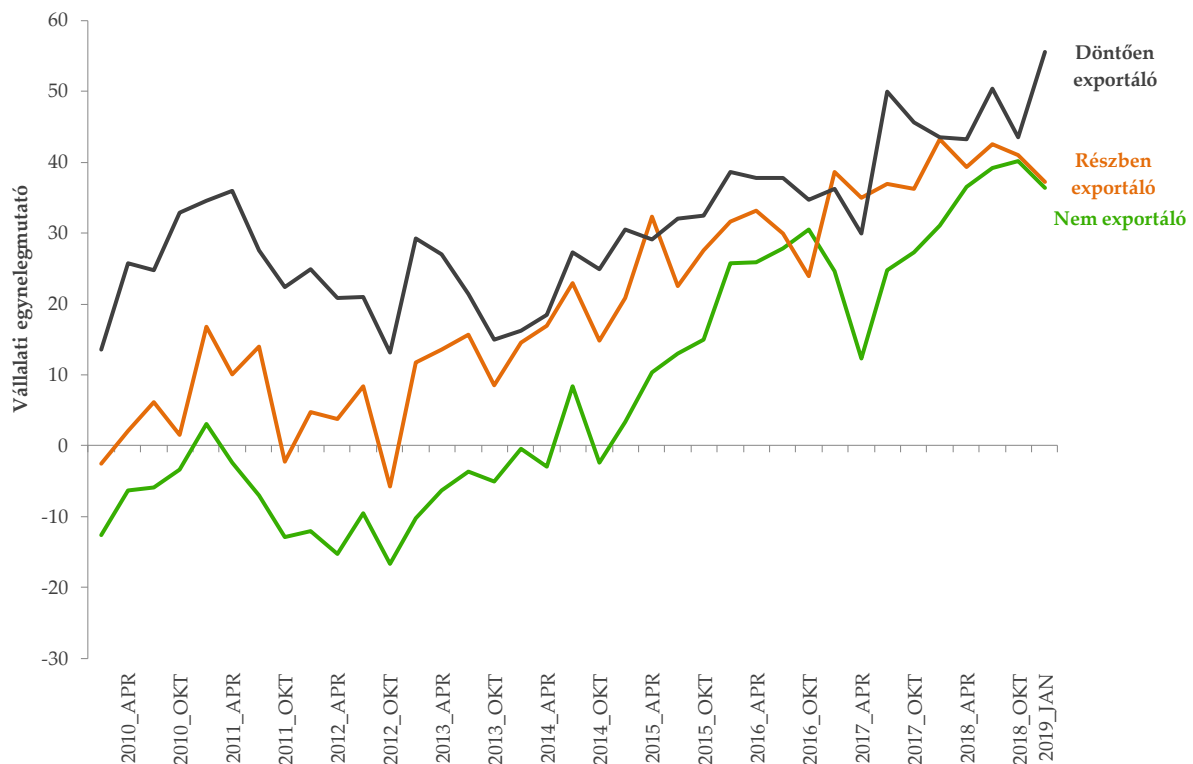

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Exporttevékenység szerint a Negyedéves Konjunktúramutató értéke a döntően exportáló vállalkozások körében a legmagasabb (+56 pont), a részben exportálók esetében +37 ponton áll, míg a nem exportáló cégek körében +36 pont. Az előző negyedévhez képest a nem exportáló és a részben exportáló vállalatok körében egyaránt 4 ponttal csökkent a mutató értéke, a döntően exportáló cégek között viszont 12 ponttal emelkedett.

2.3. A Negyedéves Konjunktúramutató exporttevékenység szerint, 2010. 01–2019. 01.

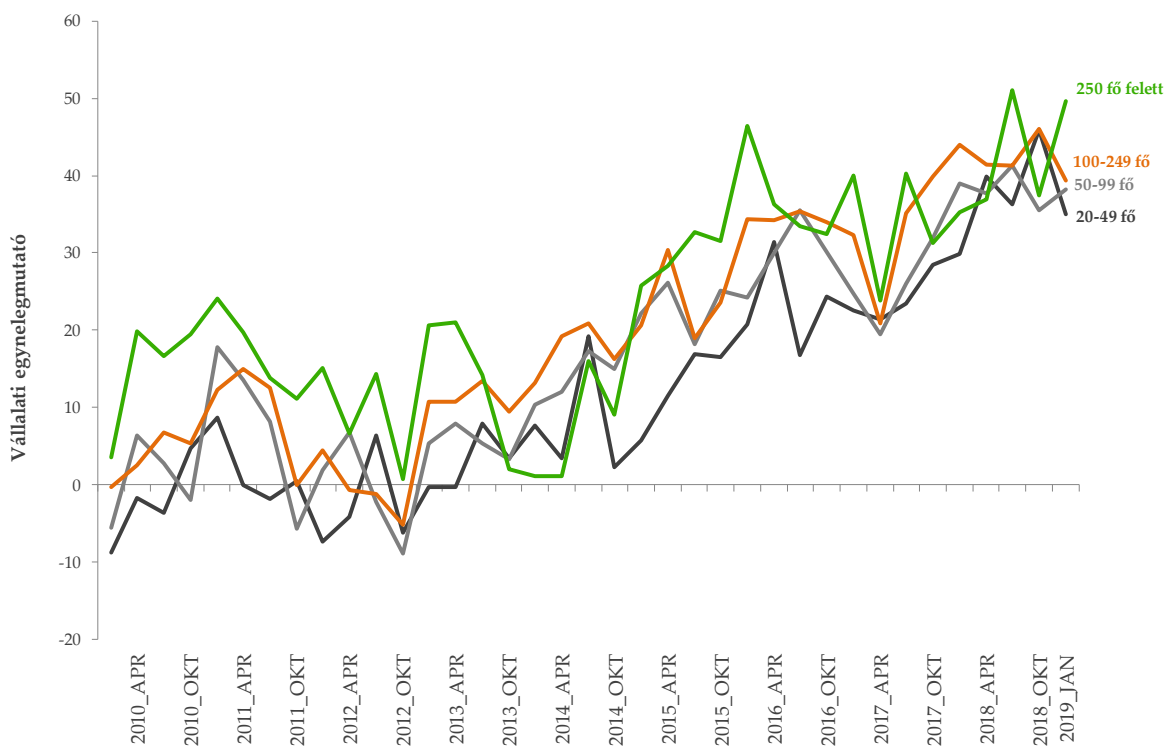

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A Negyedéves Konjunktúramutató értéke a 20–49 fős vállalkozások esetében +35 pont, az 50–99 fős kategóriában +38 pont, a 100–249 fős cégek körében +39 pont, míg a 250 főnél nagyobb vállalatok esetében +50 ponton áll a mutató. Októberi vizsgálatunkhoz képest a legnagyobb, 250 fő feletti kategóriába tartozó cégek körében 12 pontos emelkedés következett be, amelynek következtében a Negyedéves Konjunktúramutató megközelíti júliusi csúcsertékét. Az 50–99 fős kategóriában 3 pontos növekedés tapasztalható, míg a 100–249 fős cégek körében 7 ponttal, 20–49 fős vállalkozások esetében pedig 11 ponttal csökkent a mutató értéke októberhez viszonyítva.

2.4. A Negyedéves Konjunktúramutató létszámkategória szerint, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

3. A Negyedéves Konjunktúramutató komponensei

A Negyedéves Konjunktúramutató tíz komponensből áll:

- jelenlegi/várható üzleti helyzet;
- jelenlegi/várható jövedelmezőség;
- beruházási aktivitás várható alakulása;
- jelenlegi rendelésállomány;
- elmúlt féléves/várható termelési szint;
- létszám várható változása;
- kapacitáskihasználás várható alakulása.

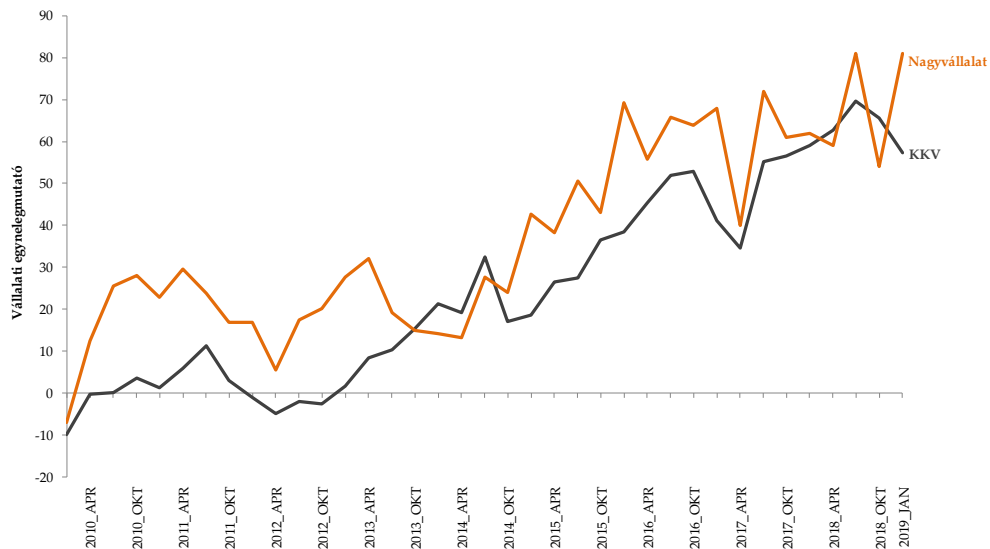
A mutató számításának és a komponensek leírásának részletei a Függelékben találhatóak meg.

Az almutatók esetében megállapítható, hogy a vállalkozások vezetői lényegesen optimistábban ítélik meg cégük jelenlegi rendelésállományát, várható üzleti helyzetét, illetve elmúlt féléves termelési szintjét, miközben a várható termelési szint, a várható jövedelmezőség, valamint a várható kapacitáskihasználás alakulásával kapcsolatos kilátásaik jelentősen negatívabbak a 2018. októberi szinthez viszonyítva. Az előző év azonos időszakához képest a beruházások, a létszám várható alakulása, a várható termelési szint, illetve a várható kapacitáskihasználás szempontjából negatívabbak a vállalatok kilátásai, a többi komponens esetében viszont a cégek kedvezőbbnek látják helyzetüket 2018 januárjához képest.

A fejezetben a Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulását mutatjuk be a kis- és középvállalkozások, illetve a nagyvállalatok körében.

A januári adatok alapján a nagyvállalatok a kis- és középvállalkozásokhoz képest jellemzően pozitívabban ítélik meg helyzetüket: a várható beruházási aktivitás kivételével az összes többi szempontból a legalább 250 munkavállalót foglalkoztató cégek adtak pozitívabb helyzetértékelést. Ennek hátterében az áll, hogy a nagyvállalatok átlagpontszáma több mutató esetében (jelenlegi és várható üzleti helyzet, jelenlegi jövedelmezőség, jelenlegi rendelésállomány) jelentős mértékben megnőtt az előző negyedévhez képest, míg a kis- és középvállalkozások körében lényegesen visszaesett a várható jövedelmezőség, a várható termelési szint, valamint a várható kapacitáskihasználás mutatója.

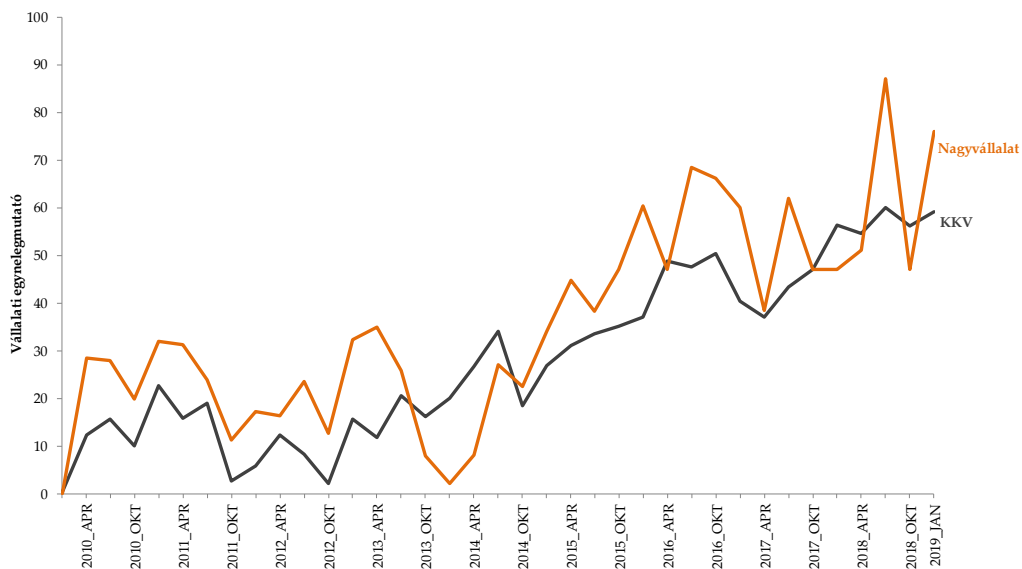
3.1. A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – jelenlegi üzleti helyzet, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

3.2. A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – várható üzleti helyzet, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

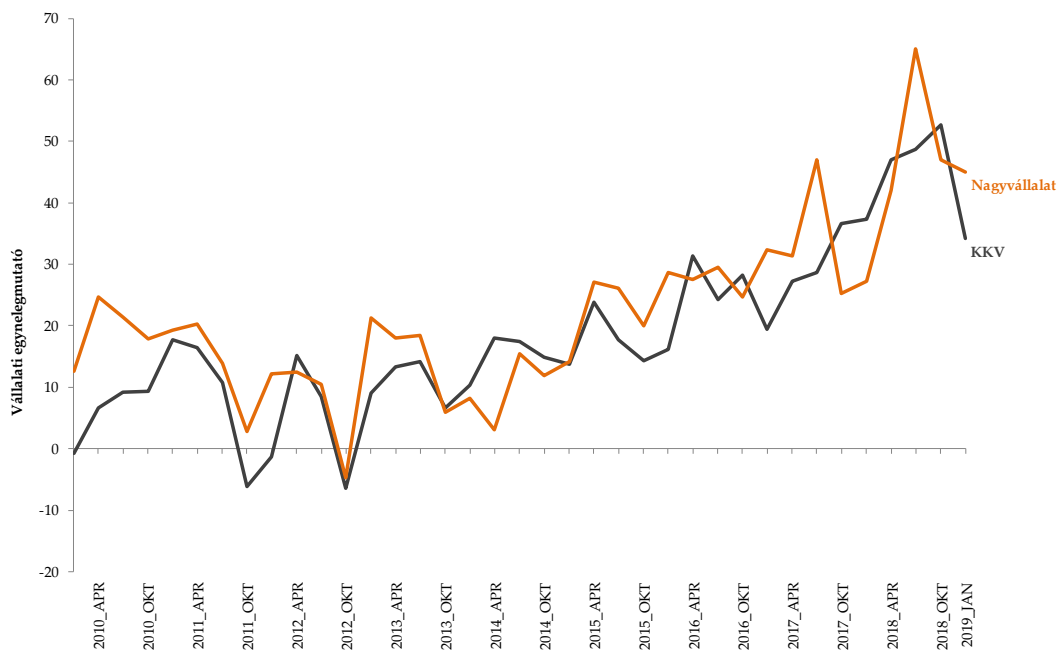
3.3. A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – jelenlegi jövedelmezőség, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

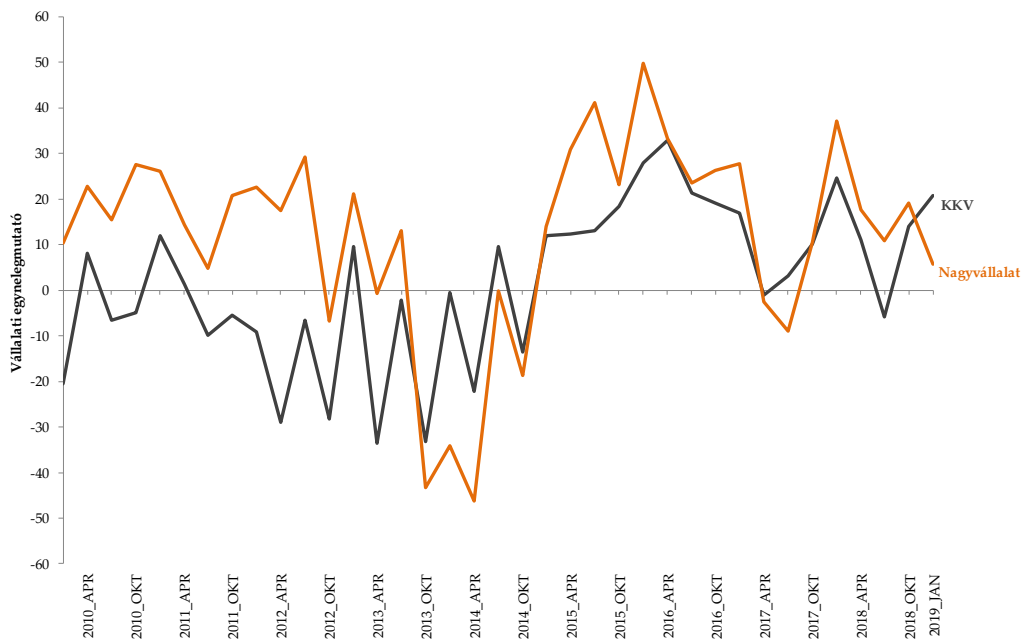
3.4. A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – várható jövedelmezőség, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

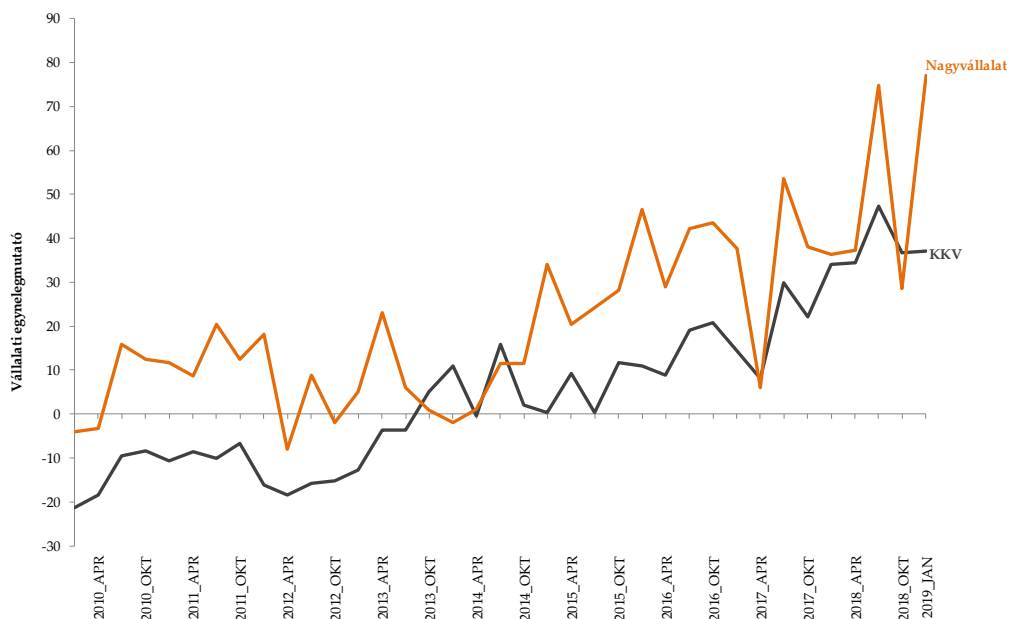
3.5. A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – várható beruházási aktivitás, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét. Az ábrához a beruházási várakozások négy értékű változóját (-100 : nincs, -33 : csökken, 33 : azonos lesz, 100 : nő) alkalmaztuk.

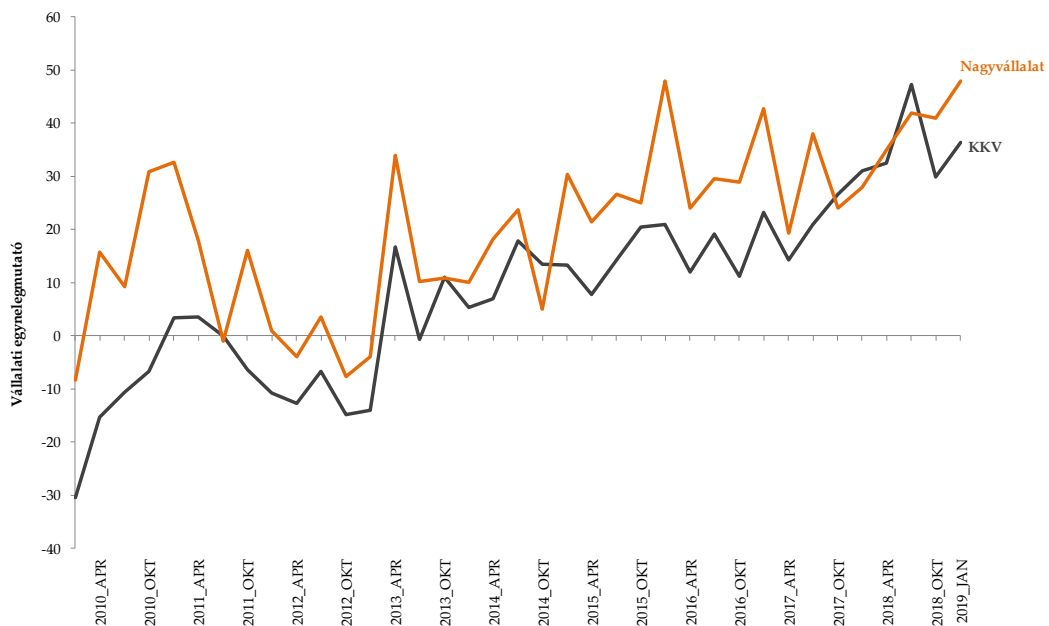
3.6. A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – jelenlegi rendelésállomány, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

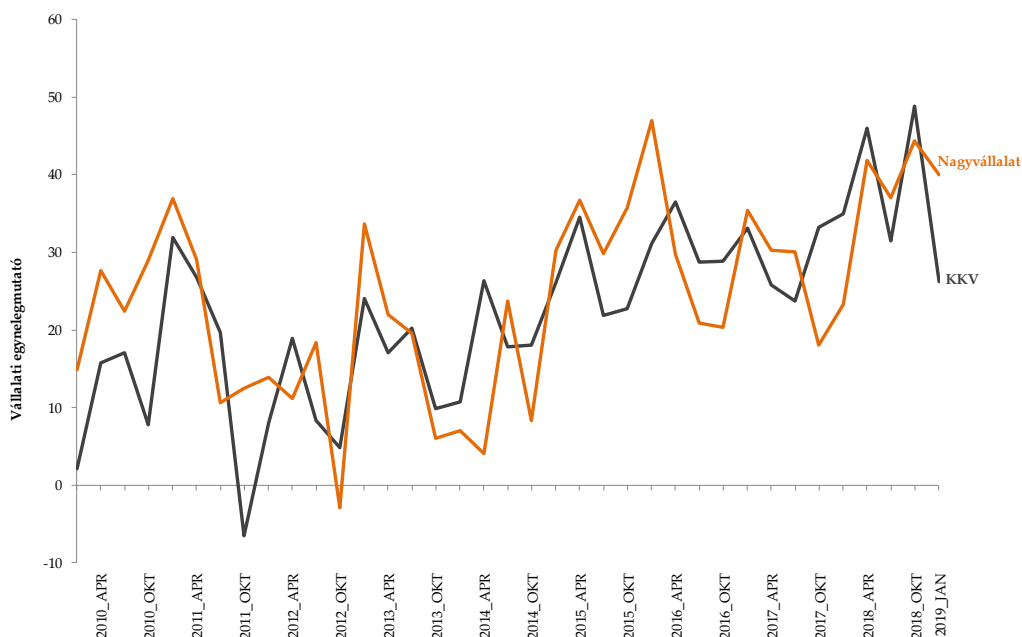
3.7. A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – elmúlt féléves termelési szint, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

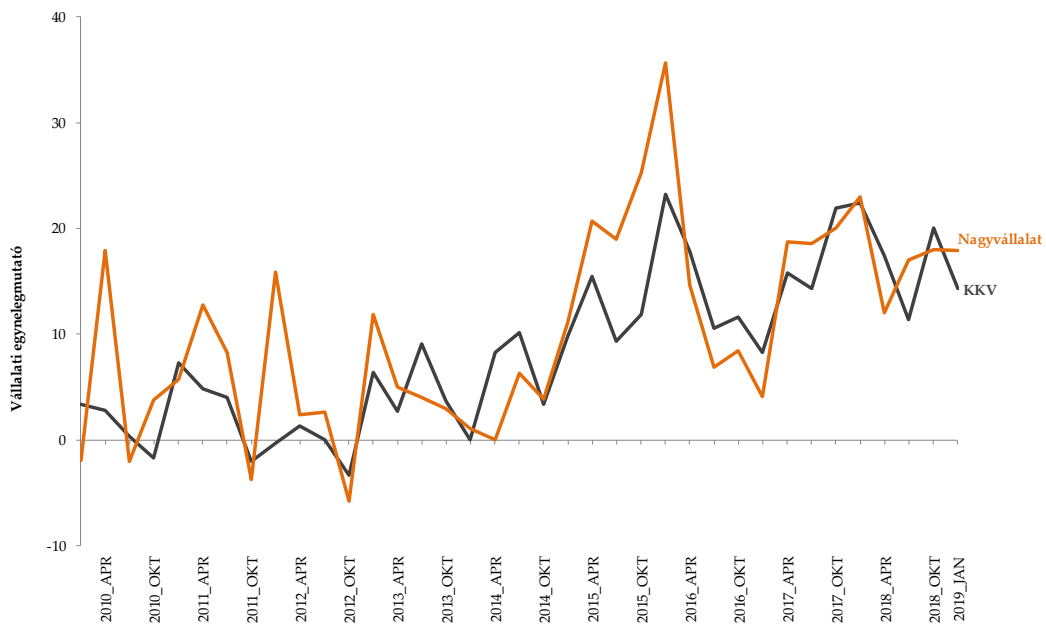
3.8. A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – várható termelési szint, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

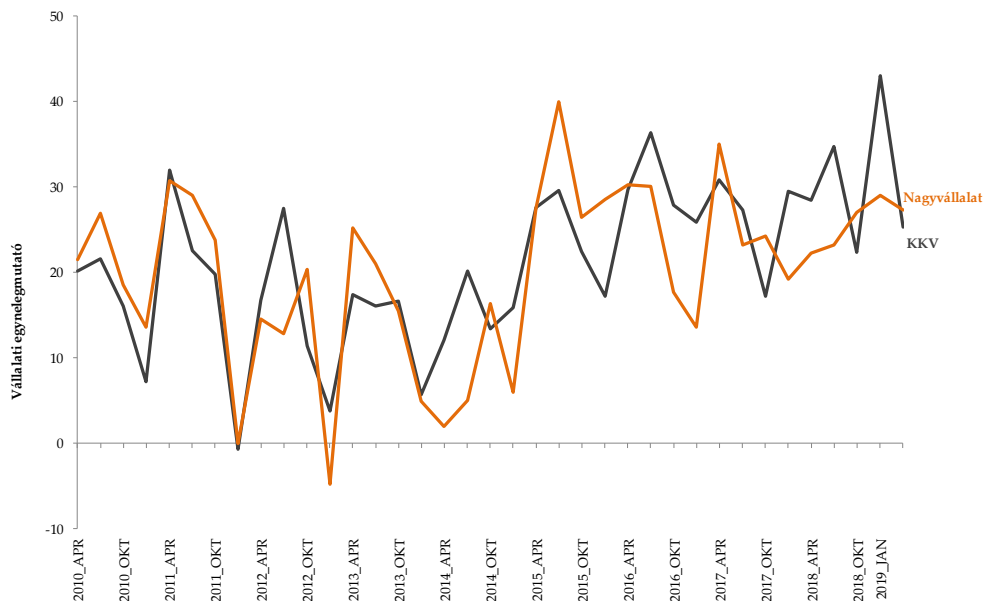
3.9. A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – létszám várható változása, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

3.10. A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – kapacitáskihasználás várható alakulása, 2010. 01–2019. 01.

Forrás: GVI 2019

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Függelék²

A Negyedéves Konjunktúramutató kiszámításának képlete

$KI = (raj_ + uhj_ + vjj_ + tszm_ + lvv_ + uhv_ + vjv_ + cue_ + tszv_ + bvv_)/10$, ahol:

RAJ_:	rendelésállomány
UHJ_:	jelenlegi üzleti helyzet
VJJ_:	jövedelmezőség jelenleg
TSZM_:	termelési szint az elmúlt félévben
LVV_:	létszám várható változása
UHV_:	várható üzleti helyzet
VJV_:	várható jövedelmezőség
CUE_:	kapacitáskihasználás várható alakulása
TSZV_:	termelési szint várható alakulása
BVV_:	beruházási aktivitás várható alakulása

A Bizonytalansági Mutató kiszámításának képlete

$BM = a$ Konjunktúramutató szórása

Az értékek jelentése

A mutatók értékét felmérő kérdésekre a vállalatok „Jó/Javul/Nő/Javulni fog/Nőni fog” válaszai 100 pontot, „Kielégítő/Nem változik/Azonos lesz/Változatlan” válaszai 0 pontot, „Rossz/Romlik/Romlani fog/Csökkeni fog/Csökken” válaszai pedig -100 pontot érnek.

A várható beruházási aktivitás négy értékű változójának értékei a következők. -100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő.

² A minta alapmegoszlásai és jellemzői, valamint az ábrákon bemutatott mutatók részletes adatai a [kutatás honlapján](#) elérhetők.

A KKV Körkép Konjunktúra Mutató kiszámításának képlete

$KM = 0,18 \cdot raj_ + 0,04 \cdot (uhj_ + vjj_ + tszm_ + lvv_ + uhv_) + 0,18 \cdot vjv_ + 0,10 \cdot cue_ + 0,18 \cdot tszv_ + 0,17 \cdot bvv_$, ahol:

RAJ_:	rendelésállomány
UHJ_:	jelenlegi üzleti helyzet
VJJ_:	jövedelmezőség jelenleg
TSZM_:	termelési szint az elmúlt félévben
LVV_:	létszám várható változása
UHV_:	várható üzleti helyzet
VJV_:	várható jövedelmezőség
CUE_:	kapacitáskihasználás várható alakulása
TSZV_:	termelési szint várható alakulása
BVV_:	beruházási aktivitás várható alakulása

A KKV Körkép KI kiszámításának képlete 2014 januárjában megváltozott, így az index a GDP növekedési ütemeit jobban követi.

A KKV Körkép Bizonytalansági Mutató kiszámításának képlete

BM = a KKV Körkép Konjunktúra Mutató szórása

Az értékek jelentése

A mutatók értékét felmérő kérdésekre a vállalatok „Jó/Javul/Nő/Javulni fog/Nőni fog” válaszai 100 pontot, „Kielégítő/Nem változik/Azonos lesz/Változatlan” válaszai 0 pontot, „Rossz/Romlik/Romlani fog/Csökkeni fog/Csökken” válaszai pedig -100 pontot érnek.

A várható beruházási aktivitás négy értékű változójának értékei a következők. -100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő.